

Befektetési alapokkal kapcsolatos könyvvizsgálati módszertan

FOR INTERNAL USE ONLY

Tematika

- ◆ **Alap definíciója, alapok típusai**
- ◆ Alap működése, fontosabb résztvevők
- ◆ Jogszabályi háttér
- ◆ Könyvvizsgálati munkafolyamat
- ◆ Kérdések és válaszok

FOR INTERNAL USE ONLY

Definíció

- ◆ **Befektetési jegyek nyilvános/zártkörű kibocsátásával létrehozott és működtetett,**
- ◆ **jogi személyiséggel rendelkező vagyontömeg, amelyet**
- ◆ **a befektetési alapkezelő a befektetők általános megbízása alapján, azok érdekében kezel**

FOR INTERNAL USE ONLY

Csoportosítás

- ◆ **Befektetési eszköz**
 - Ingatlan
 - Értékpapír
 - hagyományos (részvény, kötvény, pénzüpiaci)
 - különleges (európai, származékos, indexkövető, „alpok alapja”)
- ◆ **Befektetők köre**
 - nyilvános
 - zártkörű (befektetők köre előre meghatározott)
- ◆ **Visszaváltási lehetőség**
 - nyílt végű (bármikor visszaváltható)
 - zárt végű (csak a befektetési jegy lejártakor váltható vissza)

FOR INTERNAL USE ONLY

Tematika

- ◆ Alap definíciója, alapok típusai
- ◆ Alap működése, fontosabb résztvevők
- ◆ Jogszabályi háttér
- ◆ Könyvvizsgálati munkafolyamat
- ◆ Kérdések és válaszok

FOR INTERNAL USE ONLY

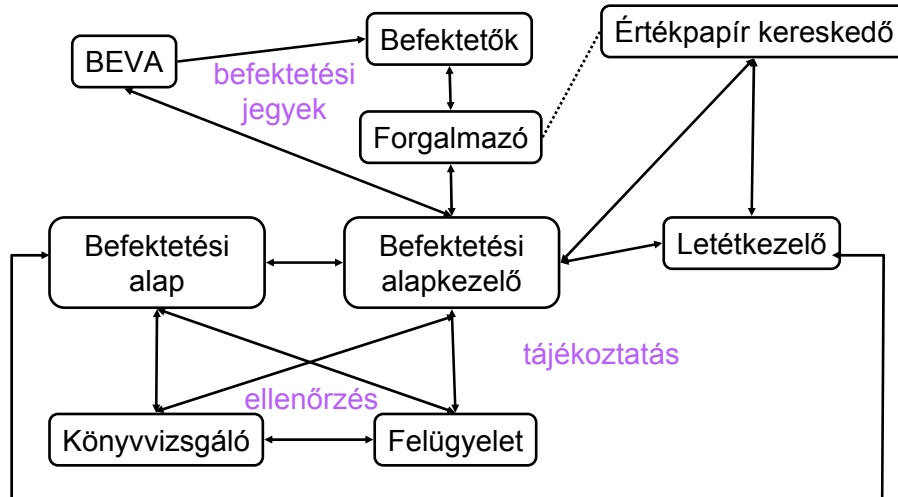
Alap működése

- ◆ Alap létrehozása
 - Felügyeleti engedély – szükséges dokumentumok
 - Jegyzés
 - Minimális induló tőke (nyilvános: 200 mFt, 1 mrdFt, zártkörű: 100 mFt, 500 mFt)
- ◆ Befektetési jegyek forgalmazása
 - Nyilvánosan, zárt körben
 - Folyamatos forgalmazás
 - KELER szerepe
- ◆ Befektetési politika alapján a tőke befektetése
- ◆ Nettó eszközérték közzététele

FOR INTERNAL USE ONLY

Működésben részt vevő szereplők

KPMG

FOR INTERNAL USE ONLY

Szereplők tevékenysége (1) - Alapkezelő

◆ Szervezeti formája:

- Részvénytársaság
- Fióktelep

◆ Feladata:

- Alapok kialakítása, létrehozása
- Alapok portfóliójának kezelése az alap befektetési politikája alapján (front office, back office tevékenység)
- Vagyonkezelői tevékenység
- Egyéb
 - Tpt. által előírt
 - Kapcsolattartás – PSZÁF, könyvvizsgáló, tájékoztatási kötelezettségek

KPMG

FOR INTERNAL USE ONLY

Szereplők tevékenysége (2) - Letétkezelő

◆ Szervezeti formája:

- Hitelintézet vagy befektetési vállalkozás
- **Jogilag független** az alapkezelőtől

◆ Feladata:

- Alap tulajdonában lévő értékpapírok letéti őrzése, nyilvántartása
- Alap bankszámlájának, értékpapír számlájának vezetése
- Befektetési jegyek forgalmazásával kapcsolatos teendők
- Alap nettó eszközértékének megállapítása, közzététele
- Alapkezelő ellenőrzése

FOR INTERNAL USE ONLY

Szereplők tevékenysége (3) - egyéb

◆ Forgalmazó

- Befektetési jegyek értékesítése, visszaváltása

◆ Értékpapír kereskedők

- Értékpapír tranzakciók lebonyolítása

◆ PSZÁF, Könyvvizsgáló

- Ellenőrzés, felügyelet

FOR INTERNAL USE ONLY

Tematika

- ◆ Alap definíciója, alapok típusai
- ◆ Alap működése, fontosabb résztvevők
- ◆ **Jogsabályi háttér**
- ◆ Könyvvizsgálati munkafolyamat
- ◆ Kérdések és válaszok

FOR INTERNAL USE ONLY

Jogsabályi háttér

- ◆ **2001. évi CXX. törvény - a tőkepiacról**
 - általános szabályok
 - különleges szabályok
 - értékelési és befektetési szabályok
 - tájékoztatási kötelezettség
- ◆ **215/2000. Korm. rendelet – a befektetési alapok éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól**
 - mérleg, eredménykimutatás
 - származtatott ügyletek
 - kiegészítő melléklet
- ◆ **Számviteli törvény**

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény

◆ 2001. CXX. trv. a tőkepiacról

- Nyolcadik rész, 229.§ - 296.§
- Alapkezelőre vonatkozó általános szabályok (XXV. fejezet)
- Különleges szabályozást igénylő befektetési alapok (XXVI. fejezet)
- Értékelési és befektetési szabályok (XXVII. fejezet)
- Általános befektetési szabályok (XXVIII. fejezet)
- Különleges és eltérő szabályok (XXIX. fejezet)
- Tájékoztatási kötelezettség (XXX. fejezet)
- Letétkezelő (XXXI. fejezet)

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – Alapkezelőre vonatkozó általános szabályok (1)

◆ Befektetési alapkezelői tevékenység (Felügyeleti engedély)

- befektetési alapkezelés
- értékpapír-kölcsönzés
- a befektetési alapkezelő által kezelt befektetési alap befektetési jegyei esetén megbízás felvétele és továbbítása
- portfólió-kezelési tevékenység
- befektetési tanácsadás

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkeiaci törvény – Alapkezelőre vonatkozó általános szabályok (2)

◆ Formája

- részvénytársaság
- fióktelep

◆ Saját tőke követelmények

- min. 100 millió Ft
- 250 millió Ft (meghatározott esetekben)

◆ Alap nevében jár el

◆ Működés kezelési szabályzat alapján kezelési díj ellenében

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkeiaci törvény – befektetési alapokra vonatkozó általános szabályok

◆ Befektetési alapok létrehozása

- Induló saját tőke követelmények
- Befektetési politika meghatározása

◆ Befektetési alapok megszűnése

- Futamidő lejár
- Befektetési jegyek teljes körű visszaváltása
- Beolvadás (portfólió jelentés)

Van auditálási kötelezettség

◆ Befektetési alapok átalakulása - korlátozások

Nincs auditálási kötelezettség

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – különleges szabályok

◆ Zárt végű alapok

- befektetési jegy a futamidő vége előtt nem váltható vissza
- szabályozott piacra történő bevezetés kötelező (nyilvános alap esetében)

◆ Zártkörű alapok

- kezelési szabályzatban meghatározott körben

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – értékelési szabályok

◆ Nettó eszközérték meghatározása és közzététele

- letétkezelő felelőssége
- legfrissebb piaci információk alapján a kezelési szabályzatban meghatározottak szerint
- nyíltvégű alap esetében forgalmazási naponta
- zártvégű alap esetében hetente (ingatlan alap esetében havonta)

◆ Ingatlan értékelőre vonatkozó speciális előírások

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – általános befektetési szabályok (1)

◆ Kizárólagos eszközök

- befektetési eszköz
- bankbetét
- deviza
- ingatlan (csak ingatlan alap esetében)

◆ Korlátozások

- 10%-ot meghaladó közvetlen, közvetett tulajdoni részesedést, illetve szavazati jogot megtestesítő értékpapír
- egy kibocsátótól származó értékpapírok több, mint 20%-át (kivéve állampapírok)

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – általános befektetési szabályok (2)

◆ Korlátozások (folyt.)

- befektetési alap saját tőkéjének 35%-át meghaladó azonos sorozatú értékpapír

Megfelelés vásárláskor, utána túllépés esetén 30 napon belül kell helyreállítani

◆ További korlátozások:

- az alap saját befektetési jegyei
- alapkezelő által kibocsátott értékpapír
- alapkezelő kapcsolt vállalkozásai által kibocsátott értékpapír

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – általános befektetési szabályok (3)

◆ Hitelfelvétel, eszközök megterhelése

- alap eszközei nem terhelhetőek
- alap kötvényt vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt nem bocsáthat ki

- hitelfelvétel maximum a saját tőke 10%-áig 30 napos futamidőre
- értékpapír kölcsönadás maximum saját tőke 30%-áig

**Nem jellemző a hitelfelvétel
(kivéve ingatlan alapok)**

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – speciális befektetési szabályok

◆ Speciális szabályok kiterjednek:

- befektetési alapokba fektető alap (277.§)
- származtatott ügyletekbe fektető alap (278.§)
- indexkövető befektetési alap (279.§)
- ingatlan alap (280-283.§)
- európai befektetési alap (284-288.§)

FOR INTERNAL USE ONLY

Tőkepiaci törvény – tájékoztatási kötelezettség

◆ Rendszeres tájékoztatási kötelezettség

- legalább félévenként jelentés meghatározott tartalommal (féléves és éves jelentés)
- havonta portfóliójelentés

◆ Rendkívüli tájékoztatási kötelezettség

- átalakulási, beolvadási hirdetmény
- befektetési szabályok, futamidő, kezelési szabályzat változása
- megszűnési jelentés
- árfolyam jelentős változásának oka
- egyéb (290.§)

FOR INTERNAL USE ONLY

215/2000-es kormányrendelet (1)

- ◆ beszámolási és könyvvezetési kötelezettség
- ◆ mérleg tagolása és tételeinek tartalma
- ◆ mérlegtételekhez kapcsolódó értékelési és egyéb előírások
- ◆ eredménykimutatás
- ◆ könyvvezetésre vonatkozó szabályok
- ◆ származtatott ügyletek elszámolása
- ◆ kiegészítő melléklet

FOR INTERNAL USE ONLY

215/2000-es kormányrendelet (2) - mérleg tagolása és értékelése

◆ Speciális mérlegszerkezet (értékpapír és ingatlan alap)

- értékelési különbség sorok
- származtatott ügyletek értékelési különbsége
- saját tőke egyedi felépítése (induló tőke és tőkenövekmény)

◆ Piaci értéken történő értékelés

- kormányrendelet és kezelési szabályzat alapján

◆ Három hónapon túli követelések 100%-os értékvesztése

FOR INTERNAL USE ONLY

215/2000-es kormányrendelet (3) – saját tőke

A saját tőke alapvetően eltérő felépítésű

◆ Saját tőke

- I. Indulótőke
 - 1. Kibocsátott befektetési jegyek névértéke
 - 2. Visszavásárolt befektetési jegyek névértéke (-)
- II. Tőkeváltozás (tőkenövekmény)
 - 1. Visszavásárolt befektetési jegyek bevonási értékkülönbsége
 - 2. Értékelési különbség tartaléka
 - 3. Előző év(ek) eredménye
 - 4. Üzleti év eredménye

FOR INTERNAL USE ONLY

215/2000-es kormányrendelet (4) – saját tőke

- ◆ **Saját tőke = Nettó eszközérték (Összes eszköz csökkentve kötelezettségekkel és passzív időbeli elhatárolásokkal)**
- ◆ **Induló tőke = forgalomban lévő befektetési jegyek névértéke**
- ◆ **Értékelési különbözet tartaléka = eszköz oldalon kimutatott értékelési különbözet sorok valamint a származatott ügyletek értékelési különbözet sor összege**

FOR INTERNAL USE ONLY

215/2000-es kormányrendelet (5) - eredménykimutatás

- ◆ **Speciális eredménykimutatás-szerkezet (értékpapír és ingatlan alap)**
 - pénzügyi műveletek bevételei, ráfordításai
 - értékpapír tranzakciók eredménye, kapott kamatok, osztalékok
 - egyéb bevételek, ráfordítások
 - működési költségek
 - alapkezelési, letétkezelési díjak, könyvvizsgálati díj, PSZÁF díj, közzétételi díj, stb.
 - rendkívüli bevételek, ráfordítások
 - fizetett, fizetendő hozamok
 - tárgyévi eredmény

FOR INTERNAL USE ONLY

215/2000-es kormányrendelet (6) – kiegészítő melléklet

◆ Számviteli törvényhez képesti plusz előírások

- üzleti évet terhelő költségek részletezése
- értékpapírok értékelési különbözetének értékpapír-sorozatonkénti részletezése
- értékpapírok részletezése
- ingatlanok részletezése
- portfolió jelentés
- származtatott ügyletek részletezése
- értékpapír kölcsönzés részletezése
- tőke, hozam ígéretek
- kapott, adott fedezetek, biztosítékok, óvadékok

FOR INTERNAL USE ONLY

Tematika

- ◆ Alap definíciója, alapok típusai
- ◆ Alap működése, fontosabb résztvevők
- ◆ Jogszabályi háttér
- ◆ Könyvvizsgálati munkafolyamat
- ◆ Kérdések és válaszok

FOR INTERNAL USE ONLY

A könyvvizsgálati munkafolyamat áttekintése

◆ Tervezés

- Általában szeptember – október időszakban
- Dokumentáció előkészítése

◆ Elővizsgálat

- Általában október – november időszakban
- Folyamatfelmérés
- Kontrollok tesztelése

◆ Év végi vizsgálat

- Általában március – április időszakban
- Részletes elemző (szubsztantív) vizsgálatok

◆ Véglegesítés

- Általában áprilisban

FOR INTERNAL USE ONLY

Tervezés – lényegesség meghatározása

◆ Lényegesség alapjának meghatározása

- mérlegelés kérdése
- tevékenységtől, mérettől, egyéb körülményektől függ
- év végi adatok alapján (évközi adatok év végére jelentősen megváltoznak)
- általában mérlegfőösszeg, saját tőke (nettó eszközérték)

◆ Lényegesség mértékének meghatározása

- mérlegelés kérdése

FOR INTERNAL USE ONLY

Tervezés (1) - Audit megközelítés és jelentős területek - mérleg

- ◆ **Értékpapírok – kontroll megközelítés**
 - teljesség, létezés, pontosság, értékelés
- ◆ **Pénzeszközök – részletes elemző eljárás**
 - létezés, pontosság
- ◆ **Származékos ügyletek – részletes elemző eljárás**
 - teljesség, létezés, pontosság, értékelés
- ◆ **Saját tőke – részletes elemző eljárás**
 - teljesség, létezés, pontosság

FOR INTERNAL USE ONLY

Tervezés (2) - Audit megközelítés és jelentős területek - eredménykimutatás

- ◆ **Pénzügyi eredmény (értékpapírok) – kontrol megközelítés**
 - létezés, pontosság
- ◆ **Pénzügyi eredmény (származékos ügyletek) – részletes elemző eljárás**
 - teljesség, létezés, pontosság
- ◆ **Működési költségek - részletes elemző eljárás**
 - teljesség, létezés, pontosság

FOR INTERNAL USE ONLY

Elővizsgálat (1)

◆ **Értékpapírokkal kapcsolatos folyamatok felmérése, kontrollok tesztelése**

- rögzítés feletti kontrollok
- FIFO/átlagár kalkuláció
- alapkezelői és főkönyvi rendszer közötti kapcsolat

◆ **Egyéb**

- jogszabályi megfelelés (alap és alapkezelő)
- limitfigyelés

FOR INTERNAL USE ONLY

Elővizsgálat (2)

◆ **Letétkezelő – függetlenség, külső szakértő**

- Letétkezelő tényleges függetlenségének vizsgálata
- Múltbeli tapasztalatok (esetlegesen téves közzététel)
- NEÉ kalkuláció (tartalma!) független források alapján történik
- NEÉ kalkuláció napi szintű egyeztetése

év végén külső megerősítőként, illetve külső szakértőként használható (teljesség, létezés, pontosság, értékelés)

FOR INTERNAL USE ONLY

Év végi vizsgálat (1)

◆ Értékpapírok

- Analitika és aláírt letétkezelői NEÉ kalkuláció összevetése
- Bekerülési érték és értékelési különbözet megbontás alátámasztása az évközi kontrol vizsgálat
- Piaci értékelés helyességének tesztelése (független forráshoz egyeztetés)

◆ Pénzeszközök

- banki egyenlegmegerősítő és főkönyv összevetése

FOR INTERNAL USE ONLY

Év végi vizsgálat (2)

◆ Származékos ügyletek

- ügyletek alapadatainak szerződéshez egyeztetése, ügyletek teljességének vizsgálata letétkezelői NEÉ kalkuláció alapján
 - tárgyév során a piaci árfolyam és a spread alakulása
 - a piaci árfolyam alakulásának vizsgálata a mérlegfordulónap után

FOR INTERNAL USE ONLY

Év végi vizsgálat (3)

◆ Saját tőke

- befektetési jegyek darabszámának egyeztetése KELER kivonathoz, induló tőke összevetése a NEÉ kalkulációval
- saját tőkén belüli megbontások ellenőrzése
 - névérték és visszavásárlási érték megbontásának vizsgálata
 - értékelési különbözet egyezősége E és F oldalon
 - előző évek eredménye, tárgyévi eredmény (kerekítési hibák!)

FOR INTERNAL USE ONLY

Év végi vizsgálat (4)

◆ Pénzügyi műveletek eredménye (értékpapírok)

- Évközi vizsgálat során kontroll tesztelés
- Lényeges szokatlan tranzakciók ellenőrzése a jelentős bevétel és ráfordítás számlákon
- Kamat tesztek (lekötött betétekre, folyószámlára)
- Jelentősebb kamat, osztalék tételek egyedileg ellenőrizhetőek

◆ Pénzügyi műveletek eredménye (származékos)

- származtatott ügyletek esetében a ráfordítások újrakalkulálása

FOR INTERNAL USE ONLY

Év végi vizsgálat (5)

◆ Működési költségek

- alapkezelői, letétkezelői díj vizsgálata ésszerűségi teszttel (bruttó, nettó eszközérték alapján)
- költség típusok vizsgálata kibocsátási tájékoztató alapján

◆ Egyéb – ha jelentős

- Követelés, kötelezettség, elhatárolások
 - Tartalmi vizsgálat
 - Jelentős úton lévő tételek vizsgálata (fordulónaphoz közeli értékpapír, illetve befektetési jegy tranzakciók)
 - Pénzeszközökhöz kapcsolódó kamatelhatárolások (pl.: lekötött betét kamatának újrakalkulálása)

FOR INTERNAL USE ONLY

Jogszabályi megfelelés vizsgálata

◆ Jogszabályi előírások ellenőrzésére

- Folyamatosan, elő és év végi vizsgálat során is

◆ Limitfigyelés

- Tpt. által meghatározott limitek betartása – általában rendszerbe épített kontrollok
- Elővizsgálat alatt ellenőrizni, tesztelni

◆ Egyéb

- Jogi levél alaponként a fordulónapra

FOR INTERNAL USE ONLY

Véglegesítés

◆ Jelentős, mérlegfordulónap utáni események vizsgálata

- Interjú a menedzsmenttel
- Nyilvános információk elemzése
- NEÉ alakulása
- Bizottsági jegyzőkönyvek vizsgálata
- Spread (felár) és piaci árfolyammozgás vizsgálata (derivatíváknál, ahol ez jelentős)

◆ Dokumentáció véglegesítése

- 60 nap (ISA 230)

FOR INTERNAL USE ONLY

Tematika

- ◆ Alap definíciója, alapok típusai
- ◆ Alap működése, fontosabb résztvevők
- ◆ Jogszabályi háttér
- ◆ Könyvvizsgálati munkafolyamat
- ◆ Kérdések és válaszok

FOR INTERNAL USE ONLY